

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VII. Quis in arcano hoc iudicio sit iudex, seu cui reddenda sit ratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

letali morbo, extrema: linea admotus est. Angebat hominem non tam mors, quam iudicium & reddenda ratio, jamque sociis lectulo circumfusus æger mortis simus & desperationis plenus: Video, aiebat, hians barathrum, video in flammis Caipham & ceteros Christi parricidas; juxta hos proximam mihi paratam sedem video. Cohorrerunt ad audita qui aderant, & penitentiam agro persuadere laborarunt. At ille jam expes: Non est amplius, aiebat, tempus mutandæ vitæ: Iudicium meum jam esse completum animadverto. Dixit & exhalavit, sine omni sacramentorum munimine. Cadaver hominis ad ultimum cœnobii locum adfectum est, nec ulla pro eo preces sunt fuisse.

O quantum est, inquit Beda, morientium diferiment! Stephanus mortem obiturus vidit caros apertos. At homo ille infelix morte imminente vidit apertos Inferos. Contigit hoc nuper in provinciâ Berniciorum, & magna illico fama furrexit.

§ IV.

Hæc talia Deus permittit sæpius, permittitque fieri, non quod homo iudicandus ante mortem sententia feriatu decretoria, sed ideo; vel quia moribundus, dum valebat, divina cura non habebat, ita merito dæmonibus, quos audiebat, exagitandus variè permittitur; vel quia Deus prider non emendandum, ideo & deserit illum, ab illo iam pridem desertus; vel certè in eorum fit gratiam, qui morituro adsunt, ut cum talia legerint, audierint, viderint, arcantum hoc iudicium tantò altius animo insculpant.

Sunt anni
36. circiter.

cium tanto altius animo inculcanda.
 Adde quod ante annos non adeo multos nostris
 oculis spectatum est. Vir doctus, non ac magni nomi-
 nis (nomen silemus scilicet) & ad mundi leges exami-
 ni factus, plurima feliv, viditque, experientie mul-
 tæ; ætque si corpus species, procerus, vegetus, decoro
 aspectu, ætate virili florentissimus, frequens in aulis, op-
 timaribus charus, linguarum non rudis, peritus Juris,
 magnæ auctoritatis. Annos pauculos in conjugio egit, &
 ad extrema deductus est. Hic fæ Catholicum profes-
 sionem non omisit ante Judicium interrogare seipsum, &
 parare Justitiam, scitque quod hominem Christianum
 eo tempore decebat. Sed paullo ætqueam ageret ani-
 mam, jacuit immotus, & subito diductos oculos le-
 vavit, proinde si quis ei dixisset: Attende jam, quæ ti-
 bi prelegentur.

bi prelegitur.

In Imperii civitatibus moris est, ut cū reus ad sup-
plicium victus produciatur, prius litatur in foro, ut
ipsieniter inter densam plebem audiat acta sua recitari.
Hic prætor editum locum occupans, & silentium indi-
cens, sic incipit: Qui præfens hie adstat, Leopardus
Mercurius; captus & agatus, hexages maioris momen-
ti furta commisit. Quapropter sententiâ Curiæ, sicca
manu in panibulum attollatur, finiatque vitam laqueo.
Hic reus plerumque auribus æreosis stare, & attende-
re quid publice prælegatur. Non aliter ille, quem di-
xi, moribusdus aliquantisper oculis hiantibus jacuit,
velut acutissime aulcantans, quid prælegeretur: dein
oculos submittens sine ulla ulterius voce capere agere
animam. Ita finit. Quid ei prælectum sit, nostrum
non est scire. Salvet unusquisque animam suam, & ad au-
diendum sententiam maturè se comparet.

Hieron. c. 51
v. 45.

Zach. c. 2.
v. 1.

Zacharias vates: *Levavi, ait, oculos meos, & vidi; & ecce vir, & in manu ejus funiculus mensurum. Levemus oculos & suspiciamus; in venit vir, iudex orbis, dicta & facta, sed & ipsas cogitationes ad legis sue lineam examinaturus. Nunc obsecro, vigilemus & quotidie rectissimam illam lineam omnibus actionibus nostris applicemus. Non satis est bene incipere, sed bene finire. Nihil magis ferum esse potest, quam de suo capite causam dicere.*

August. in
Psal. 51. mi-
hi pag. 205.

Hic Augustinus adest, & veterum excutiens: Cum

A venerit Iudicii tempus, inquit, correctionis locus non erit, sed tantum damnationis: Et erit ibi penitentia sed infructuosa, quia sera. Hodie hortatur te, ne iudicet te: Qui Iudex tuus futurus est, ipse est hodie advocatus tuus.

Cū Syrix Rex Benadad infelicissime pugnasset centum millibus suorum caesis, ipse vix vitam fugā servans larebrasque flevit. Ad quem famuli fugā socii: Ecce, inquit, audimus quod Reges domūs Israël clementes sint: ponamus itaque saccos in lumbis nostris, & funiculos in capitibus nostris, & egrediamur ad regem Israël: forsitan salva bit animas nostras. Quod fuerant, fecerunt. Consilium optimum, nobis etiam profuturum. Mature igitur stringamus lumbos saccis continentie, induamus colulum laqueis penitentiae, & pro se quisque clamet: Vivat, oro te, anima mea. Miserebitur nostri, ne diffidamus, Rex Israël, & animas nostras in iudicio servabit. Qui mite caput iudicium, ante iudicium sibi iudicem devinciat.

CAPVT VII.

Quis in arcano hoc Iudicio sit Iudex, seu Cui reddenda sit ratio?

Non multis eget hæc quæstio. Asserimus & proclamamus Orbi: Dominus Iesus, humanæ gentis Servator Christus, hic unus & solus Iudex est in omnes omnino homines. Eleganter olim cecinit Prudentius:

Hic testis, hic est arbiter,
Hic intuetur quidquid est,
Humana quod mens concipit,
Hunc nemo fallit Iudicem.

Hunc ipsum Iudicem velut digito monstrans Augu- Aug. to. 81
 nus: ille, inquit, qui stetit ante iudicem, ille qui alas ac- in Psal. 96.
 cepit, ille qui flagellatus est, ille qui confusus est, ille qui spi- mit. p. 442.
 ritus coronatus est, ille qui colaphis catus est, ille qui in ligno
 suspensus est, ille cui pendenti in ligno insultatum est, ille qui in
 cruce mortuus est, ille qui lancea percussus est, ille qui se-
 pulchus est, ille ipse omnium hominum Iudex est. In cuius manu Iob. 12.
 anima omnis vivens & spiritus universæ carnis hominis. Ni- v. 10.
 hil in hoc dubii aut controverse, quod sacris paginis
 jam confirmamus, & ad ea, quæ dubia videri possunt,
 respondemus.

§. I.

Dominum Jesum reparatorem Orbis, vivorum
 ac mortuorum omnium esse Judicem sacra volumina
 explicatissime testantur: Principes Apostolorum
 Petrus Cornelium Ceterionem in urbe Casarea Christianis
 sacris imbuens, cum de Christo redidit verba
 faceret: Ipse est, inquit, qui constitutus est à Deo Iudex
 vivorum & mortuorum. Hinc omnes Prophetae testimonium
 perhibent.

Christus
 est iudex
 omnium.

Act. c. 10
 v. 42. 43.

Athanasius suis verbis subsecutus: Venturus est, inquit, judicare vivos & mortuos: Ad cujus adventum omnes homines reſurgere habent cum corporibus ſuis, & redditi ſunt de factis propriis rationem. De eodem hoc Judice Matthæus: Cum, inquit, venerit Filius hominis in majeſtate ſua, & omnes Angeli cum eo, tunc ſedebit ſuper ſedem majestatis ſue: & congregabuntur ante eum omnes gentes & ſeparabit eos ab invicem, ſicut paſtor ſegregat oves ab hœdis & ſtatuet quidem oves ad dextris ſuis, hœdos autem ad ſiniſtris. De eodem Marcus: Videbit, inquit, filium hominis venientem in nubibus cali, cum virtute multa & gloriâ. Eadem Lucæ & beati Lucæ verba ſunt: Tunc videbunt filium hominis venientem cum poteſtate magnâ, & majeſtate.

De eodem hoc Iudice Paulus: Omnes nos, inquit, manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisque propriam corporis prout gessit, sive bonum sive malum.

Res

Tribunal Christi Liber I. Cap. VII.

101

Res liquida propter & nimis quam certa. Verum hi testes de universali Orbis iudicio loquuntur, in quo Christum Iudicem futurum asserunt. Sed nam etiam Iudex est in singulari hoc iudicio? Est omnino hic idem ipse Iudex. Dilucidè Joannes: Neque enim, inquit, Pater iudicat quemquam: sed omne iudicium dedit Filio, ut omnes honorificent Filium, sicut honorificant Patrem. Ita omne iudicium tam universale quam singulare à Patre commissum est Filio. Filius tam potestatem quam scientiam iudicandi habet. Filio jus gladii commissum est. Nam ipse de sua potestate: Data, inquit, est mihi omnis potestas in celo & in terra. Idem affirmat Joannes: Quia omnia dedit ei Pater in manus. Et Patrem ipsum alloquens: Sicut, ait, dedisti ei potestatem omnis carnis. Idem asserit Daniel: Dedit ei potestatem, & honorem & regnum. Ideo in vestimento & in femore ipsius scriptum: Rex regum, & Dominus dominantium. Potestas ergo iudicandi Filio est tradita.

Nec scientia deest: nam omnes tam hominum, quam Angelorum cogitationes inspicit Christus, videtque non solum res creatas, sed eas etiam omnes quæ quoquo modo creati aut esse possent.

Principis Theologi Thomæ Aquinatis verba sunt: Anima Christi omnia novit in Verbo propriè, quæ quocunque modo sunt, fuerunt vel erunt. Apud ipsum est sapientia & fortitudo; ipse habet consilium & intelligentiam. Hanc infinitam Christi sapientiam ac scientiam Bernardus pulchre adumbrat his verbis: Non minus habuit sapientia, vel potius, non minus fuit Sapientia Iesus conceptus, quam natus parvus vel magnus. Sive ergo latens in utero, sive vagans in præsepio, sive iam grandiusculus interrogans Doctores in templo, sive iam perfecta ætatis docens in populo, æquè perfectio plenius fuit Spiritu sancto. At verò puer quando volebat, & quibus volebat sapiens apparebat; quando & quibus volebat, sapientior; quando & quibus volebat, sapientissimus: quamquam in se nunquam esset nisi sapientissimus.

Cum ergo Christus & potestatem & scientiam iudicandi habeat, jus gladii, seu jurisdictionem in omnes homines iudicandos iure meritissimo exercet. Sequitur omnino iudiciaria Christi potestas naturam humanam in tali, ut scholæ loquuntur, hypostasi, quatenus nimirum Christus, homo Deus est. Hic dubius seu questionculis aliquot respondendum.

§. II.

Questiuncula I. Quis igitur Iudex fuit ante mille & sexcentos & plures annos, quis ab Orbis incunabulis? Ille ipse qui in apostatas angelos sententiam tulit, eosque ad æternos rogos damnavit, qui & angelis perfectantibus jus dixit, quibus celestem gloriâ adjudicavit, Deus Optimus Maximus. Priusquam filius Dei hominem indueret, Christus non fuit, & quod sequitur, iudicio præsidere, causas definire, sententiam dicere, supplicia vel præmia decernere non potuit. Factus est in tempore homo, qui ab æterno erat Deus, à quo constitutus est Iudex.

Omnes quidem quotquot ab Orbe condito Dei amici, & gratiæ divinæ compotes fuerunt, ob Christi venturi promerita, in eo dignitatis gradu collocati sunt, non tamen à Christo iudicati sunt. Nam Christus iudicium hoc sceptrum suo sanguine, toleratis cruciatibus, animâ datâ promeruit. Ita jus gladii tunc exercere cepit, cum vitam clausit. Moriendum factus est Iudex tam vivorum quam mortuorum.

Quocirca non ii solum qui jam post Christi mortem recipiuntur celo, sed & ii omnes qui in lege præcâ recepti sunt Abrahæ sinu, Servatori Christo id totum in acceptis referant. Sic in Hebræâ curiâ vociferatur Petrus: Non est in alio aliquo salus. Nec enim aliud nomen est in quo oportet nos salvos fieri.

Questiuncula II. Num Christus descendat è celo

Tom. I.

Ad hoc iudicium, an verò iudicandi homines eveharunt in celum? Neutrum necessarium. Nam Iudex non homo solum, sed & Deus est, qui nunquam locorum non præsens est. Non nescio Augustinum dicere: Cum Lib. de Trinitate anima separatur à corpore, veniunt angeli ut perducant illam ad Tribunal iudicii. Ajo hominem iudicandum non potius deduci ab Angelis ad Tribunal, quam Iudici: lata verò sententia, tum verò ab Angelis anima è loco iudicii evehitur ad celum, vel à diabolis abripitur in tartarum: Atque hoc voluisse Augustinum, & si qui alii similiter locuti, satis compertum est.

Questiuncula III. Num animæ suum Iudicem videant audiuntque? Diverse hic opiniones. Innocentius existimat sub arcanti iudicii tempore hominibus tam probis quam improbis Christum crucifixum aspectabilem obversari. Auctoris verba sunt hæc: Videretiam tam bonus quam malus, antequam egrediatur anima tempore mortis de corpore, Christum in cruce positum. Malas videt sibi ad confusionem ut erubescat se non esse redemptum sanguine Christi, suâ culpâ exigente. Unde de malis dicitur in Evangelio: Videbunt in quem transixerunt. Quod intelligitur de adventu Christi ad iudicium, & de adventu ejus ad diem mortis cuiuslibet hominis. Bonus verò videt ad exultationem. Et hoc habemus ex verbis Apostoli, qui ait: Vtique in adventum Domini nostri Iesu Christi, id est, ad diem mortis, quando appareat tam bonis quam malis Christus in cruce positus, & ipse Christus de Joanne Evangelistâ ait: Sic enim volo manere donec veniam, dum scilicet veniam ad obitum ejus.

Opinio pia, & quæ non videatur ex toto refellenda, cum incredibile non sit, à multis in obitu Christum cum cruce conspici, aut solatio, aut terrori.

Nos cum Theologis arbitramur, ab uniuscujusque hominis animâ videri Christum Iudicem, & audiri. Videri quidem non corporis oculis, quos animo non habet, sed intellectus. Audiri autem eo modo quo videtur. Nec obstat Christum in celo exultare, & ibi esse animam ubi collapsum ejus turgurium corpus est. Nam uti spiritualis auditio præsentiam loquentis non exigit, ita nec talis visio, cum coram adesse vult, qui videndus est. Quemadmodum ea quæ terra profundissime abdit, quæque celum ab oculis remotissima tegit, animo contemplantur, ita spiritus corpore liber à se distans tantia cernit, auditque. Sic anima suum Iudicem loquens, & sententiam in se prolatam percipit. At verò a te mortem Christi Domini animarum nulla Deum Iudicem videre potuit.

Sed quæras etiamnum, quæ formâ Christus Iudex spectandum præbet? Consent Theologi, Christum Iudicem ab unoquoque spectari eâ omnino formâ, quam discipulis exhibuit cum in celum ascendit, quam in celo retinet, quamque etiam supremo Mundi die, cum de celo ad iudicia descendet, toti humanæ genti spectandam dabit. Hanc verò formam potestatemque gloriâ, maiestate ultra quam dici potest, conspiciam esse censendum est.

§. III.

Talis est ergo Iudex Dominus Iesus, qualem Si-racides desiderans: Noli, aiebat, fieri Iudex, nisi Eccl. c. 7. valeas virtute irumpere iniquitates, ne forte extimescas faciem potentis. Hic ille Iudex est qui regum & Imperatorum, qui potentissimorum iratos vultus non pertimescit, qui omnium iniquitates exactissimâ justitiâ pertruncat. Hic ille omnibus mortalibus metuendus arbiter, qui seipsum suamque iram æquissimam velut depingens, & unâ familiarissimè monens: Osten. Luc. c. 12. dam vobis, inquit, quem timeatis: time eum qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico vobis hunc time.

13

Hic

Tribunal Christi Liber I. Cap. VII.

103

ipsum iudicem stabo reus de omni mea vita rationem redditurus. Nunc igitur agam, & industria utar, cumque mihi, dum licet, molliam; & concilia bo; iis praeteritum obsequis quae illi scivero fore gratissima.

Hoc est esse Christianum, hoc est Christum induere (quod Apostolus monet) quae Christi sunt, sapere. *In 7. 102. Salus tua Christus est, inquit Augustinus, Christum ergo cogita. In eam rem multum juverit hunc suum Dominum ac Iudicem oratione quam fidentissima simul & submississima in hunc ferè modum alloqui:*

Domine Jesu, en habes fatentem reum. Peccavi. Tuis nunc pedibus advolvor, tuo conspectui indignus, nec dignus quem terra ferat. Non possum conquiri, quod mihi mineris inferos; ego meà me sententià damno: Conscientia non sinit negare delicta.

Sed parce victo & supplici reo, commissam culpam & meritam poenam fatendi. Parce Iudex iustissime: bis vicit, qui pepercit. Si iustitiam audis, pœni: si misericordiam magnam nimis, sperare cogor.

Ecquis desperet, qui tua vincula, columnam, flagella, spinas, crucem, cruceros clavos, felleum acetum, dicam lanceam intuetur.

Nulla in me sunt merita: pro iis tua tibi tot verbera, tot opprobria, tot vulnera, tot tormenta offero. Cum Magdalena ingemisco, & rundo pectus cum Publicano. Ne repelle ad tuos pedes prostratum.

Permite, Domine Jesu, ut mea lacrymæ misceantur tuo sanguini, & misereberis. Exue personam Iudicis, & induc Patris: Iudicem horreo, crucifixum amplector.

Peccavi, fateor, peccata grandia, peccata innumera: idcirco flagellari & puniri non recuso. Flagella me, pater amantissime, & puni me, modò non punias eternum.

S. V.

Mentionem supra fecimus Asclepii Philosophi de arcano hoc iudicio mirissima differentis. Ejus etiam ad Deum preces visum est adungere, quas conceptissimis his verbis protulit:

Gratias tibi agimus, summe & exuperantissime. Tuā enim gratiā tantum fumus cognitionis tuæ lumen consecuti. Nomen sanctum, & honorandum nomen unum, quo solus Deus est benedicendus religione paternā, quoniam omnibus paternam pietatem, & religionem, & amorem, & quaecunque est dulcior efficacia, præbere dignaris, & donas nos sensu, ratione, & intelligentiā. Sensu, ut te cognoscamus: Ratione, ut te suspitionibus indagemus: Intelligentiā, ut te cognitione cognoscentes gratulemur, ac numine salvati tuo gaudeamus, quod nos in corporibus sitos, eternitate dignatus fueris consecrare. Hæc est enim sola humana gratulatio, cognitio maiestatis tuæ. Cognovimus te lumen maximum solo intellectu sensibili. Intelleximus te, o vitæ vera via, o natorum omnium fecunda generatio, cognovimus te totius naturæ tuo conceptu plenissimè, cognovimus te æterna perseveratio. In omni enim ista oratione adorantes bonum bonitatis tuæ, hoc tantum deprecamur, ut nos velis servare perseverantes in amore cognitionis tuæ, & nunquam ab hoc genere vitæ separari.

Quis non obstupescat hæc à calamo hominis non dicam idololatricæ, certè non Judæi, non Christiani scripta. Inter cetera illud singulariter observandum: Hæc est enim, inquit, sola humana gratulatio, cognitio maiestatis tuæ. Dictum cæleste, divinum. Neque aliter locutus Hieremias Propheta: Non gloriatur, inquit, sapiens in sapientiā suā, & non gloriatur fortis in fortitudine suā, & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur qui gloriatur, scire & nosse me, quia ego sum Dominus, qui facio misericor-

A *diam & iudicium.* Cum iudicat & damnat, iustitiam; cum absolvit & in celum evocat, misericordiam potissimum exercet. Et istud verè jam una est nostra gratulatio, divinæ ac iudiciariæ Maiestatis cognitio; summa Christiani felicitas, posse digito in Crucifixum intento dicere: Hic erit meus iudex, hic mihi jam ambiendus est, hic ipse Dominus absolutissimum humilitatis, mansuetudinis, æquitatis exemplar sententiam in me mortuum dicit.

Hunc igitur, o Christiani, nostrum iudicem mature nobis conciliemus. Ad illius Tribunal nullus est gratiæ vel odio, nullus eloquentiæ vel pecuniæ locus. Sola hic triumphat innocentia.

Non iudicari vis & reipsum iudici.

Aut certè hunc iudicem præ rebus creatis omnibus ama.

Amanis de amante iudicans non iudicat: Iudicio amanti nil quidquam indulgentius.

CAPUT VIII.

Quis in hoc iudicio sit reus, quis accusator, & cuiusmodi sententia pronunciari soleat? seu Quis hic rationem reddere cogatur?

E St cantilena, quæ unicā constat voce, POENITET. *Pœnitet est cantilena ad finem actionis præve, aut fatuitatis committæ canimus. Ita Romanus Cato jam moriturus cecinit: Triū me pœnitet; quod arcanum alteri commiserim, quod mihi iter pedestre in maritimum commutatum, quod die uno nil ferri egerim.*

Ita Constantius Imperator morti vicinus, triplex aiebat, à se commissum malum cuius pœniteret: Quod generum necasset, quod Julianum Cæsarem creasset, quod religionem novam non repudiasset. Hoc est sera pœnitentia in fundo. Senferat Constantius se, proximum ire divino tribunali, iudicem esse in propinquo sententiam paulò post pronuntiandam. Hinc ille voces, Pœnitet, Pœnitet, Pœnitet.

Quis in arcano singulari hoc iudicio sit iudex, capite superiori diximus. Nunc porro addendum, quis hic reus, quis accusator, & cuiusmodi sententia pronuntiari soleat.

S. I.

R Eus in hoc iudicio, Animus est hominis jam defuncti, sed solus & pavidus, ut qui jam primum è colapsa domo evaserit. Corpus animi domicilium mortis ariete quassatum corrui, effugit spiritus, nec alio quidquam secum, quam suas vestes, hoc est, actiones suas extulit. Exanime corpus cognati etiamnum & amici circumstant, nemini ad arcanum hoc iudicium sequi, aut comitari permissum. Anima regis etiam potentissimi æquè sola sistitur Iudici Christo, atque rusticis aut pauperum mendicis. Famulorum, opum, dignitatum, & quorumcunque aliorum comitatus in hanc curiam non admittitur; ante fores excluditur. *Nemini permissum eum comitari.*

Et hinc liquet quàm fatuā sollicitudine favorem illorum ambiamus, qui omnes sub extremam hanc necessitatem nos deferunt. Capitalet hic causam quilibet perorat solus: & licet annis plurimis meditetur, ut quàm optime pro se dicat, plerumque tamen idem illi evenit, quod Lyncesti evenisse tradit Romanus scriptor. Lyncestes apud Alexandrum Macedonum Regem à duobus indicibus delatus tertium annum custodiebatur in vinculis. Demum è custodia eductus, si quid haberet suæ causæ profuturum, iussus est dicere. At ille quam-

I 4

Obstupescenda hæc in tali.

Apud Magistram Philosophum qui interpretatur horum, in editione quâ supra diximus, mihi pag. 191. & 192.

Hierem. c. 9 v. 24.

Animus defuncti est reus in hoc iudicio. *Apoc. c. 14. v. 13.*

2. Curt. l. 7. tit. c. 1. post init.